

Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium és az Országos Epidemiológiai Központ tájékoztatója

Az Országgyűlés 2003 áprilisában fogadta el az Egészség Évtizedének Johan Béla Nemzeti Programját, amely meghatározza az elkövetkezendő 10 év legfontosabb népegészségügyi feladatait a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében. A sajtótájékoztató keretében elhangzott előadások bemutatták a program jelenlegi állását és az arról készült parlamenti beszámolót, illetve a Népegészségügyi „Gyorsjelentés 2003” dokumentumot.

A Programban szereplő indikátorok jelentős részéről a hazai egészségmonitorozási rendszer jelenlegi adatgyűjtései nem szolgáltatnak elégséges információt. A megfelelő nagyságú, reprezentatív mintán végzett egészségfelmérések alkalmasak lehetnek a hiányzó információ megszerzésére. Az egészségfelmérések általános célkitűzésein túl többek között ezzel a sajátos céllal, a monitorozás egyik fontos elemeként az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium megbízásából a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ (OEK) és az Országos Élelmezés-és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) 2003. október 30. és december 18. között kérdőíves Országos Lakossági Egészségfelmérést (OLEF2003) végzett. Ennek egyik célkitűzése, hogy rögzítse a magyar lakosság egészségi állapotát és az azt meghatározó tényezőket a Nemzeti Program indulásának évében.

A Program eredményességének megállapításához a tervek szerint három alkalommal, először 2003-ban, majd a Program felénél, illetve a végén kérdőíves lakossági egészségfelmérésre kerül sor. A felmérések adatai alapján nyomon követhető a lakosság egészségének a Program végrehajtása alatt bekövetkező változása. A lakosság egészségéről rendszeresen gyűjtött adatok nélkülözhetetlenek az egészségügyi szektor megfelelő működtetéséhez, hiszen ezek figyelembevételével hozhatók csak megalapozott stratégiai döntések, és tervezhetők valóban célravezető programok. A lakosság egészségében bekövetkező változások követése biztosítja a kormányzati intézkedések hatásának és a felhasznált erőforrások hatékonyságának elfogulatlan megítélését. Emiatt is jelentős a 2003 őszén végrehajtott Országos Lakossági Egészségfelmérés (OLEF2003), amely a Nemzeti Népegészségügyi Program eredményességének megítéléséhez biztosít nélkülözhetetlen adatokat.

A lakosság reprezentatív mintáján alapuló kérdőíves egészségfelmérések azokról is szolgáltatnak adatot, akik egészségproblémáikkal nem fordultak orvoshoz, és így nem kerültek be az egészségügyi ellátó rendszer egyetlen adatbázisába sem. Így az egészségpolitikai vezetés, tervezés és értékelés számára az egészségfelmérések már hosszú ideje nélkülözhetetlenek számos országban, mint például, Hollandiában, Japánban és az Egyesült Államokban. A fentiek alapján érthető, hogy az EU egyik kiemelt népegészségügyi programja az összehasonlítható adatokat szolgáltató, közös egészségfelmérési módszertan kialakítása.

A „Gyorsjelentés” a népegészségügyi szempontból legjelentősebb egészségproblémákra fókuszál, ezek bemutatásához néhány jellemző indikátort használ. A gyors tájékozódás érdekében a fejezetekben kiemelten szerepelnek az adott területre vonatkozó legfontosabb megállapítások. A gyorsjelentések, hamarosan az államigazgatásban dolgozó szakemberek, valamint minden képviselő asztalára kerülnek. Számos probléma mellett felhívják a figyelmet a magyar lakosság kedvezőtlen életmódjára, ami részben magyarázhatja a rossz halálózási és megbetegedési viszonyokat is. A nők 26%-a, a férfiak 40%-a dohányzik. Egészségkárosító mértékben alkoholt a nők 3%-a, a férfiak 18%-a fogyaszt. Túlsúlyos vagy elhízott a felnőttek több mint fele. A nők több mint 40%-a, a férfiak harmada soha vagy csak ritkán végez testmozgást.

- Az elmúlt 20 évben Magyarország népességfogyása meghaladta a félmillió főt.
- A születések száma lényegesen alacsonyabb, a halálózásoké viszont jelentősen magasabb, mint az elvárható lenne.
- A születéskor várható élettartam a férfiaknál 8, a nőknél 6 évvel marad el az Európai Unió átlagától.
- A magyar lakosság halandósága alig mutat kedvezőbb képet, mint harminc évvel ezelőtt, miközben az EU országokban jelentős javulás tapasztalható.
- A nők daganatos halálózásában első helyre került a tüdőrák.
- Rohamosan emelkednek környezeti szennyezéssel összefüggésbe hozható légúti megbetegedések. Mindezen felmérések és elemzések eljuttatása a döntéshozókhöz, reményeink szerint növeli a lakosság egészsége iránti felelősségérzetüket.

TÉ